

Revoluce se odkládá na neurčito. WHO klasifikace nádorů prsu 2012: hlavní změny oproti 3. vydání (2003)

Rudolf Nenutil

Oddělení patologie, Masarykův onkologický ústav, Brno

SOUHRN

V roce 2012 vyšla nová klasifikace nádorů prsu v rámci čtvrté série klasifikací světové zdravotnické organizace (WHO). Přístup autorského kolektivu je plynule evoluční, oproti předcházejícímu vydání došlo k dílčím změnám terminologie, definice a zařazení některých diagnostických jednotek. Publikace byla obohacena o informace týkající se molekulární biologie a genetického pozadí vzniku karcinomu prsu.

Klíčová slova: WHO klasifikace – mléčná žláza – nádory

A revolution postponed indefinitely. WHO classification of tumors of the breast 2012: the main changes compared to the 3rd edition (2003)

SUMMARY

In 2012, the new classification of the fourth series WHO blue books of breast tumors was released. The current version represents a fluent evolution, compared to the third edition. Some limited changes regarding terminology, definitions and the inclusion of some diagnostic units were adopted. The information about the molecular biology and genetic background of breast carcinoma has been enriched substantially.

Keywords: WHO classification – breast – tumor

Cesk Patol 2015; 51(1): 23-25

Od přelomu století, kdy vznikala minulá verze WHO klasifikace, došlo v oboru nádorů prsu k explozi molekulárně biologických informací, přinášejících nový pohled na vznik, vývoj a průběh tohoto onemocnění. Proto jsem s napětím očekával nové vydání, zvědav, zda a jak se významně obměněnému a rozšířenému autorskému kolektivu podaří tyto skutečnosti reflektovat. Povrchní a stručná odpověď zní: nijak zvlášť. Klasifikace prochází plynulou a pomalou evolucí. Čtvrté vydání, následující po devíti letech, pouze mírně předefinovalo názvosloví, přeskupilo třídění, přidalo či ubralo některé jednotky definované ICDO-M kódy, případně pozměnilo některé definice. Organizačně se klasifikace oddělila od nádorů ženského pohlavního ústrojí a publikace věnovaná nádorům prsu vyšla tentokrát samostatně. Informačně je bohatší, z původních 100 stran textu s obrázky bez odkazů je nyní 190. Text je výrazně přepracován s aktualizací odkazů, došlo k určité změně strukturování. Autoři se rozhodli nereflektovat v třídění molekulárně biologicky definované kategorie a přidržují se klasické morfologie. Molekulárně biologické metody včetně základních výstupů jsou však přehledně podány v úvodní části a příslušné údaje rovněž uvedeny v textu tam, kde je to relevantní. Základní rozdělení na tumory epitelové, mezenchymální a fibroepiteliální zůstalo zachováno, rovněž tak oddíly proliferativních lézí, karcinomů in situ, nádorů bradavky, lymfomů, metastatických malignit a lézí mužského prsu. V úvodní kapitole přibyly oddíly věnované

molekulárnímu testování steroidních receptorů a HER2, stručnému přehledu molekulární patologie a rovněž prakticky důležitý oddíl, týkající se hodnocení efektu neoadjuvantní léčby. Nově přidaná závěrečná kapitola poměrně detailně prezentuje genetické syndromy spojené s mamárním karcinomem.

ROZDÍLY A NOVINKY V KLASIFIKACI

A. Invazivní karcinom

Invazivní karcinom je prezentován ve dvou kapitolách, které zahrnují oddíly se žádnou (např. apokrinální karcinom) až několika klasifikačními jednotkami definovanými morfologickými kódy.

Karcinom neurčeného typu

Tato jednotka, zpracovaná v samostatné kapitole, byla přejmenována z „carcinoma not otherwise specified (NOS)“ na „carcinoma of no special type (NST)“. Definována zůstává převahou (nad 50% objemu) nespecializované morfologie. Nádory s 10 až 50% podílem „speciální“ složky se klasifikují jako smíšené, nádory se „speciální“ morfologií nad 90 % pak do příslušné jednotky. I nadále zůstávají trochu nelogicky v této kapitole začleněny některé nádory s poměrně typickým histologickým obrazem, tj. karcinomy pleiomorfní, s osteoklastickými stromálními buňkami, melanotické a s rysy choriokarcinomu. Termín „duktální“, jako součást názvu byl z oficiální nomenklatury vypuštěn již v minulém vydání. Vzhledem k tomu že jeho použití ve formě „invazivní duktální karcinom“, případně „duktální karcinom NOS“ je stále silně rozšířeno, autoři tyto názvy připouštějí jako alternativní terminologii.

✉ **Adresa pro korespondenci:**

MUDr. Rudolf Nenutil, CSc.
Oddělení patologie MOÚ
Žlutý kopec 7, 656 53 Brno
tel.: 543133410
e-mail: nenutil@mou.cz